

PM Rotel V (Dnr KS 2019/1218)

Åtgärdsvalsstudie Tomteboda bangård, framtida funktion och utformning

Remiss från Trafikverket

Remisstid den 6 september 2019 (Förlängd till 25 oktober 2019)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Daniel Helldén anför följande.

Ärendet

Trafikverket har remitterat *Åtgärdsvalsstudie Tomteboda bangård, framtida funktion och utformning*. Tomteboda bangård är belägen i Solna stad, alldeles intill gränsen mot Stockholms stad.

Åtgärdsvalsstudien visar hur Tomteboda bangård kan utvecklas för att möta järnvägsföretagens efterfrågan på omloppsnära tjänster för persontransporter samt efterfrågan på växling, uppställning och omlastning för godstransporter. Den tar också hänsyn till underhållsentreprenörens efterfrågan på uppställning och ytor för upplag. De åtgärder som rekommenderas i åtgärdsvalsstudien är huvudsakligen större om- och tillbyggnader av bangården. Åtgärdsförslagen kommer att ligga till grund för kommande nationella plan (år 2022 – 2033).

Staden har ansökt om och beviljats förlängd remisstid till den 25 oktober 2019.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och trafiknämnden. Trafikkontoret har inkommit med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret anser att åtgärdsvalsstudien stärker stadens mål om att främja effektiva och hållbara transporter för persontrafiken men att det samtidigt finns stora brister för att öka andelen godstransporter med järnväg.

Trafikkontoret anser att det är bra att de omloppsnära tjänsterna flyttas och att plats bereds för utveckling av Stockholms central. Tomteboda förefaller vara en passande lokalisering för den typ av verksamhet som föreslås. Med regionens kraftiga befolkningsökning ökar även behovet av godstransporter. Samtidigt behöver en ökad andel av godstransporterna ske på järnväg och vatten för att säkerställa målet om fossilfrihet till år 2045.

Mina synpunkter

Jag anser att åtgärdsvalsstudien stärker stadens mål om att främja effektiva och hållbara transporter för persontrafiken men att det samtidigt finns stora brister för att öka andelen godstransporter med järnväg. Staden ser positivt på att omloppsnära tjänster flyttas så att persontrafiken kan utvecklas och öka vid Stockholms central. Tomtebodas förefaller vara en passande lokalisering med hänsyn till det strategiska läget, men en del frågor kvarstår.

Jag önskar att Trafikverket först väntar in beslutet för ombyggnad av Stockholms central, eftersom förslagen i åtgärdsvalsstudien till stora delar baseras på denna.

Jag vill även lyfta fram vikten av att Tomtebodas bangård värnas som framtida strategisk plats för godstransporter på järnväg, för hela regionen. Tomtebodas roll som framtida godshantering mellan järnväg och citydistribution behöver tydliggöras. En ökad andel av godstransporterna behöver ske på järnväg för att säkerställa målet om fossilfrihet till 2045. Det saknas en beskrivning av hur Tomtebodas utveckling anpassas till framtidens godstransporter, för att ligga i linje med de regionala och nationella mål. Trafikverket bör ta fram en enhetlig prognos för framtida godstrafik på järnväg genom Stockholm.

Tomtebodas bangård utgör vidare en viktig länk till Värtabanan, som är en del av det transeuropeiska transportnätverket. Värtabanan är en järnvägslink till Finland och Ryssland och kan få en ökad roll för trailergodstransporter på järnväg i framtiden. Staden efterlyser en redovisning av Trafikverkets långsiktiga syn på Värtabanan och Tomtebodas bangård. Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 17 oktober 2019

DANIEL HELLDÉN

Bilagor

1. ÅVS Tomteboda framtida funktion och utformning
2. Spårplan alternativ 1
3. Spårplan alternativ 2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Trafikverket har remitterat *Åtgärdsvalsstudie Tomteboda bangård, framtida funktion och utformning*. Tomteboda bangård är belägen i Solna stad, alldeles intill gränsen mot Stockholms stad.

Åtgärdsvalsstudien visar hur Tomteboda bangård kan utvecklas för att möta järnvägsföretagens efterfrågan på omloppsnära tjänster för persontransporter samt efterfrågan på växling, uppställning och omlastning för godstransporter. Den tar också hänsyn till underhållsentreprenörens efterfrågan på uppställning och ytor för upplag. De åtgärder som rekommenderas i åtgärdsvalsstudien är huvudsakligen större om- och tillbyggnader av bangården. Åtgärdsförslagen kommer att ligga till grund för kommande nationella plan (år 2022 – 2033).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och trafiknämnden. Trafikkontoret har inkommit med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 september 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt kommunfullmäktiges budget 2019 så ska Stockholm främja effektiva och hållbara transporter samt att staden ska vara fossilbränslefri år 2040. Stadsledningskontoret anser att åtgärdsvalsstudien stärker denna utveckling för persontrafiken men samtidigt att det finns stora brister för att öka andelen godstransporter med järnväg.

Stadsledningskontoret ser positivt på att omloppsnära tjänster flyttas så att persontrafiken kan utvecklas och öka vid Stockholm central. Tomteboda förefaller vara en passande lokalisering med hänsyn till det strategiska läget mellan Stockholm central och Hagalund. Stadsledningskontoret önskar dock att Trafikverket först väntar in beslutet för ombyggnad av Stockholm central, eftersom förslagen i åtgärdsvalsstudien till stora delar baseras på denna.

Med regionens kraftiga befolkningsökning ökar behovet av godstransporter. Stadsledningskontoret vill lyfta fram vikten av att Tomteboda bangård värnas som framtida strategisk plats för godstransporter på järnväg, för hela regionen. Stadsledningskontoret efterlyser en analys av vilken roll Tomteboda kan spela för godshantering i Stockholms närhet. Åtgärdsvalsstudien anger inte hur stor ökning och vilken typ av godshantering som de föreslagna åtgärderna medger. Stadsledningskontoret ser det som en brist att Tomteboda inte utformas för att möjliggöra framtida godshantering mellan järnväg och citydistribution.

Vidare saknar stadsledningskontoret en beskrivning av hur Tomtebodas utveckling anpassas till framtidens godstransporter, för att ligga i linje med de regionala och nationella mål som finns för att öka andelen gods på järnväg. Stadsledningskontoret anser även att Trafikverket bör ta fram en enhetlig prognos för framtida godstrafik på järnväg genom Stockholm. Åtgärdsvalsstudien hänvisar till prognos för godståg i hela landet som visar på ökning med 34 procent till år 2040. Samtidigt anger Trafikverket, i förslag till riksintresse för Karlberg – Stockholm central (2019-09), att ökningen av godstrafik förbi Stockholm central kommer att vara ca 50 procent (2014 – 2040). Den högre prognosen innebär ca 7000 – 8000 godståg per år (ca 21 godståg per dag).

Tomtebodas bangård utgör en viktig länk till Värtabanan, som är en del av det transeuropeiska transportnätverket. Värtabanan är en järnvägslink till Finland och Ryssland och kan få en ökad roll för trailergodstransporter på järnväg i framtiden. Stadsledningskontoret efterlyser en redovisning av Trafikverkets långsiktiga syn på Värtabanan och Tomtebodas bangård.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 augusti 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret anser att det är bra att de omloppsnära tjänsterna flyttas och att plats bereds för utveckling av Stockholm central. Tomteboda förefaller vara en passande lokalisering för den typ av verksamhet som föreslås. Det framgår emellertid inte vilka kriterier som avgjort att Tomteboda pekats ut som enda förslag på ny lokalisering eller om andra platser har studerats och avfärdats.

Med regionens kraftiga befolkningsökning ökar även behovet av godstransporter. Samtidigt behöver en ökad andel av godstransporterna ske på järnväg och vatten för att säkerställa målet om fossilfrihet till 2045.

Kontoret anser att Tomteboda bör betraktas som en strategiskt viktig plats för hela regionen och efterlyser en mer omfattande analys av godstransporternas utveckling och vilken roll som Tomteboda kan spela. I åtgärdsvalsstudien nämns *Idestudie Citylogistik med Tomteboda som pilot* som ett tidigare planeringsarbete och att "Tomtebodas läge gör bangården till en lämplig kopplingspunkt mellan järnväg och citydistribution". Det framgår dock inte vilka åtgärder som föreslogs i denna eller hur de har beaktats i de alternativ på åtgärder som föreslås.

I åtgärdsvalsstudien anges vidare att målet om att "möta godstrafikens behov av framkomlighet och godshantering i Stockholms närhet" tillgodoses. Trafikkontoret saknar en beskrivning av hur stor ökning av godshanteringen som de föreslagna alternativen medger. Tomteboda utgör vidare en viktig länk till Värtabanan som är en del av det transeuropeiska transportnätverket T-ENT. Värtabanan kan därmed ses som en länk till Finland och Ryssland och skulle kunna spela en ökad roll för trailergodstransporter på järnväg i framtiden. Trafikkontoret efterlyser en redovisning av Trafikverkets långsiktiga syn på Värtabanan och dess roll i framtidens transportsystem.